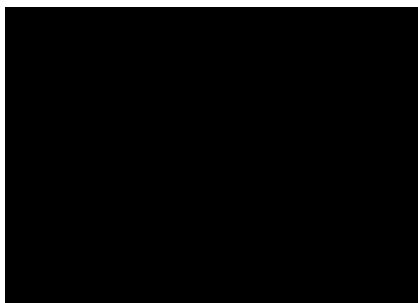

Warszawa, dnia 3 października 2023 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZKF.052.1.2023

Z upoważnienia Państwowej Komisji Wyborczej, odpowiadając na Pana petycję z dnia 19 września 2023 r., wniesioną przez Pana „w interesie publicznym”, „na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 870)” „dotyczącą zbadania przez Państwową Komisję Wyborczą prawidłowości działania Prezydenta Miasta Białą Podlaska pod kątem prowadzenia agitacji wyborczej z wykorzystaniem oficjalnego, publicznego i finansowanego ze środków publicznych profilu na Facebooku «Prezydent Miasta Białą Podlaska» oraz podjęcia działań w ramach nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego” (która to petycja wpłynęła do Krajowego Biura Wyborczego 20 września 2023 r.), uzupełnioną 27 września 2023 r. poprzez wniesienie „o niezwłoczne wystąpienie przez PKW do Prezydenta Miasta Białą Podlaska o usunięcie z fb postu promującego wybranego kandydata do Sejmu RP oraz plakatu komitetu wyborczego”, wyjaśniam przede wszystkim, że podmioty administracji wyborczej, a zatem zarówno Państwowa Komisja Wyborcza, komisarze wyborczy, jak i Krajowe Biuro Wyborcze, respektując przepisy prawa powszechnie obowiązującego, podejmują wszelkie możliwe działania – w ramach kompetencji przyznanych im tym prawem – w celu zapewnienia, by w procesie wyborczym respektowane były wszelkie zasady określone w prawie lub z niego wynikające, jak zasada wolności wyborów, ich równości, powszechności, uczciwości, jawności ich finansowania. Jednak należy wyraźnie podkreślić to, co nadmieniono wyżej, a mianowicie, że stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Państwowa Komisja Wyborcza oraz inne organy wyborcze biorące udział

w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów mogą działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Przepisy prawa określające zadania i obowiązki Państwowej Komisji Wyborczej oraz Krajowego Biura Wyborczego, a w szczególności przepisy Kodeksu wyborczego, nie tylko stanowią kompetencję do działania, lecz są także źródłem nakazów i zakazów wyznaczających ramy prawne ich działania. Poza tym, jak wskazuje się w doktrynie, kompetencji do działania organów publicznych nie można domniemywać. Celem zasady legalizmu jest bowiem przeciwdziałanie dowolności i arbitralności działania organów państwa oraz możliwość kontroli w oparciu o kryterium zgodności z obowiązującym prawem. Podejmowanie przez organy działania bez podstawy prawnej i poza granicami prawa albo z naruszeniem tych granic są zawsze nielegalne i mogą rodzić odpowiedzialność m.in. karną osób te działania podejmujących, a także odpowiedzialność odszkodowawczą państwa [por. M. Florczak-Wątor, w: P. Tuleja (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2021, LEX/el, kom. do art. 7].

Kompetencje i zadania Państwowej Komisji Wyborczej określone zostały, przede wszystkim, w przepisach ustawy z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 ze zm.). Wynika z nich, że Państwowa Komisja Wyborcza właściwa jest, między innymi, do kontroli sprawozdań o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach. I to właśnie na podstawie tych przepisów, i w kontekście finansowania kampanii wyborczej i uczestniczących w niej komitetów wyborczych, Państwowa Komisja Wyborcza weźmie pod uwagę podniesione przez Pana kwestie prawidłowości działania Prezydenta Miasta Biała Podlaska pod kątem prowadzenia agitacji wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza, mając na względzie przypisane jej prawem kompetencje, oceny zgodności z prawem finansowania komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. dokona w procesie kontroli sprawozdań o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetów wyborczych, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania złożonych jej w terminie 3 miesięcy po dniu tych wyborów. W procesie tej kontroli wzięte zostaną pod uwagę nie tylko dokumenty finansowe złożone jej przez komitety wyborcze, ale także wszelkie dostępne jej informacje dotyczące ewentualnych naruszeń prawa w tej materii, w tym także materiały przesłane przez Pana.

Efektem tej kontroli może być przyjęcie sprawozdania bez zastrzeżeń; przyjęcie sprawozdania ze wskazaniem na jego uchybienia; lub odrzucenie sprawozdania w przypadku stwierdzenia enumeratywnie wymienionych w Kodeksie przesłanek. Konsekwencje przyjęcia sprawozdania ze wskazaniem na jego uchybienia lub jego odrzucenia określone zostały w art. 148 i 149 Kodeksu wyborczego. W Dziale IX Przepisy karne Kodeksu wyborczego określone zostały natomiast sankcje karne między innymi za niezgodne z prawem finansowanie kampanii wyborczej.

Informuję jednocześnie, że Państwowa Komisja Wyborcza nie jest uprawniona do występowania do organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego w sprawach innych niż bezpośrednio wskazanych w przepisach prawa wyborczego. Nie jest zatem uprawniona do wystąpienia do Prezydenta Miasta Biała Podlaska o zaprzestanie działań prowadzonych przez niego „na Facebooku” czy podjęcie działań mających na celu usunięcie materiałów udostępnionych na profilu prowadzonym na tym portalu społecznościowym.

Jednocześnie zaznaczam, iż działalność jednostek samorządu terytorialnego podlega kontroli – także określonych prawem – właściwych dla nich instytucji, w tym wojewody i Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Ponadto każdy, w czyjej ocenie w konkretnej sytuacji istnieje podejrzenie naruszenia prawa, za które przewidziane zostały sankcje karne, czy wykroczeniowe, powinien również powiadomić, właściwe w tych sprawach organy ścigania i sądy.

Podsumowując jeszcze raz zaznaczam zatem, że Państwowa Komisja Wyborcza – wykonując swoje ustawowe zadania – oceny zgodności z prawem przedstawionej przez Pana sytuacji dokona w ramach sprawowanej przez nią kontroli finansowania komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, sprawowanej na podstawie przepisów Kodeksu wyborczego, nie są zatem konieczne żadne dodatkowe działania podejmowane w związku z wniesioną petycją. Państwowa Komisja Wyborcza nie jest natomiast uprawniona do działania w zakresie żądania sformułowanego w uzupełnieniu petycji wniesionym 27 września 2023 r. W związku z tym, że zgodnie z art. 86 i art. 96 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) to wojewoda uprawniony jest do wzywania wójta do zaprzestania naruszeń prawa, w zakresie tego żądania petycję tę,

na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) przekazano zgodnie z właściwością Wojewodzie Lubelskiemu, przy piśmie z dnia 28 września 2023 r., ZKF.052.1.2023.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej
Sylwester Marciniak
Sylwester Marciniak

Do wiadomości:

Pan
Lech Sprawka
Wojewoda Lubelski
ul. Spokojna 4
20-914 Lublin
pok.166
wojewoda@lublin.uw.gov.pl
sekretariat@lublin.uw.gov.pl